

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «КОМПОЗИЦІЯ»

Спеціальність	022 ДИЗАЙН
Освітня програма	ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН І РЕКЛАМА
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Код навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми	ОК 8
Курс / семестр вивчення	1, 2 семестри
Кількість кредитів ЄКТС/годин	7/210
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 16 год.
	Практичні, семінарські заняття - 96 год.
	Самостійна робота - 98 год.
Види індивідуального завдання	Індивідуальне творче завдання
Форма підсумкового контролю	залік,
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра дизайну, к. 51; к. 51 (кабінет викладача)
Викладач /і:	Денисенко Катерина Володимирівна, старший викладач
Контактна інформація викладача/ів:	Е-mail: art23459@meta.ua тел. 050 572 49 23
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Композиція є однією з основних, базових дисциплін циклу загально-художньої підготовки художників і дизайнерів будь якої спеціалізації.</p> <p>В основі будь якого дизайнерського чи мистецького твору лежать певні закони гармонізації простору і форми.</p> <p>Слово «Композиція» походить від латинського слова compositio, що означає «зіставлення», «творення», «складання». Будь який твір будь якого виду мистецтва є композицією. І фактично, всі закони і принципи композиції є загальними для всіх видів мистецтва, будь то кіно, танок, музикальний чи літературний твір, об'єкт архітектури, інтер'єру, ландшафту, промислового чи графічного дизайну, живопису, графіки чи скульптури.</p> <p>Дисципліна композиція повинна студентам дизайнерам необхідні знання і вміння засобів, принципів і прийомів створення будь якого об'єкту творчості сучасними, минулими чи можливими в майбутньому і поки не відомими технологіями, повинно розвинути</p>	

абстрактне мислення, відчуття гармонії побудови створюваних об'єктів, довершеності їх організації і форми, розвинути художній смак і відчуття прекрасного.

Мета навчальної дисципліни:

Мета полягає у формуванні у студентів системи знань про закономірності створення різних мистецьких і дизайнерських структур, вивчення засобів формування художнього образу.

Вивчення навчальної дисципліни « спрямоване на досягнення:

а) *загальноосвітньої мети:*

- підвищення художньої культури та ерудиції випускників, оволодіння ними знаннями щодо законів, принципів, прийомів та засобів гармонізації формуємих мистецьких і дизайнерських об'єктів;

б) *науково-юридичної мети:*

- опанування необхідною науково-методологічною підготовкою, яка забезпечує бачення проблем, що виникають, шляхів їх розв'язання, застосовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення свого професійного рівня;

в) *виховної мети:*

- формування відданості ідеям гуманізації, добра, гармонізації, естетики, почуття відповідальності перед людиною, суспільством і державою.

Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми):

РН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності і практичних ситуаціях.

РН 3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.

РН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

РН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.

РН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ОРН 1. Знати основні закони, принципи і прийоми композиції, вміти використовувати їх при створенні як навчальних розробок, так і будь яких мистецьких чи дизайнерських об'єктів.

ОРН 2. Знати основні засоби композиції, вміти правильно їх використовувати при створенні мистецьких чи дизайнерських об'єктів.

ОРН 3. Вміти аналізувати і оцінювати композиційні рішення, характеризувати їх вдалі і негативні сторони.

ОРН 4. Знати особливості психологічного сприйняття тих чи інших композиційних рішень.

ОРН 5. Вміти обмеженими засобами чорно-білої абстрактної плямової чи лінійної композиції створювати виразні рішення, які максимально точно відповідають поставленим завданням.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття композиції. Закони, прийоми і засоби композиції.

Поняття композиції. Закони композиції: закон цілності, закон рівноваги, закон ієрархії, закон відповідності форми змісту. Засоби композиції (пляма, лінія, крапка, формат, пропорції, колір, тон, текстура, фактура. Прийоми композиції (статика і динаміка, нюанс, контраст, тотожність, ритм, метр).

Тема 2. Види композиції.

Фронтальна композиція. Об'ємна композиція. Просторова композиція. Приклади фронтальних, об'ємних і просторових композицій. Приклади поєднання різних видів композиції в одному творі.

Тема 3. Статика і динаміка.

Поняття статичності в композиції. Прийоми створення статичної композиції.

Поняття динаміки в композиції. Прийоми створення динамічних композицій.

Тема 4. Симетрія та асиметрія. Види симетрії.

Поняття симетрії та асиметрії.

Види симетрії (дзеркальна, осьова, центральна, симетрія переносу.

Використання симетрії та асиметрії в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві, в різних видах дизайну.

Тема 5. Легкість і важкість в композиції.

Поняття уявної легкості і важкості в творах архітектури, дизайну, мистецтва.

Прийоми створення враження легкості і важкості.

Тема 6. Ритм і метр.

Поняття метро-ритмічних закономірностей.

Метр. Види метру. Використання метричних повторів в композиції

Ритм. Види ритму. Використання ритмічних закономірностей в композиції.

Тема 7. Нюанс, контраст, тотожність.

Поняття нюансу, контрасту, тотожності.

Приклади використання нюансу, контрасту і тотожності в різних видах композиції.

Прийоми використання нюансу, контрасту тотожності в різних видах композиції.

Тема 8. Членування поверхні. Текстури і фактури, як засоби композиції.

Поняття текстур і фактур у композиції.

Використання фактур в композиціях.

Використання текстур в композиціях.

Тема 9. Тон, колір і світло, як засоби композиції.

Поняття тону, кольору і світла, як засобів композиції.

Особливості використання тону, кольору і світла в композиційних побудовах.

Приклади використання тону, кольору і світла в композиціях.

Тема 10. Поняття композиційного центру.

Поняття композиційного центру, як місця чи елементу композиції, що організовує композицію і найбільше привертає до себе уваги.

Прийоми організації композиційного центру.

Підпорядкування композиційному центру другорядних елементів композиції.

Тема 11. Композиції, які не мають композиційного центру.

Композиції, які не мають композиційного центру.

Хаотично організовані і структуровані декоративні композиції, які не мають композиційного центру.

Тема 12. Орнаменти. Види орнаментів.

Поняття орнаменту, як виду і засобу декоративного мистецтва.

Види орнаментів: геометричний, рослинний, геральдичний, зооморфний, антропоморфний, та інші.

Використання орнаментів у графічному дизайні.

Тема 13. Рапортна композиція.

Поняття рапорту, як базового елементу орнаменту.

Можливості побудови орнаменту по кільком осям одночасно: по горизонталі, по вертикалі, по діагоналі, по кільком діагональним чи складним плавним осям.

Складання одного цілого з багаторазовим повтором елементу в обраному напрямку

Використання рапортних композицій в графічному дизайні.

Тема 14. Деформації форм.

Поняття деформації форм.

Види деформації форм: скручування, згинання, розтягування, стискування, удар

Використання деформацій в прийомах формоутворення в дизайні.

Тема 15. Поняття тектоніки.

Поняття тектоніки.

Виявлення через пластику форм властивостей конструкції: міцності, стійкості, рівноваги, направленості руху.

Виявлення співвідношення між несучими на несомими частинами конструкції.

Зв'язок частин з цілим.

Підпорядкування другорядного головного, як виявлення тектоніки.

Рекомендована навчальна література:

1. Богданова Л.О. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція» (для практичних занять та самостійної роботи студентів) / Л.О.Богданова, Г.А.Коровкіна . – Харків:ХНУМГ ви. О.М..Бекетова, 2017.- 115 с.
2. Губаль Б. Композиція в дизайні: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] - Івано-Франківськ, 2011. – 240 с.
3. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] /В.Я.Даниленко; - Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.

4. Денисенко С.М. Основи композиції і проєктної графіки [Електронне видання] : навчальний посібник / Денисенко СМ. – К.НАУ, 2021. – 52 с.
5. Зайцева В.І. Практика композиції: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / В.І.Зайцева/ К.: Київський ун-т імені Б..Грінченка, 2021, - 116 с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Практичні заняття (практичне виконання вправ на завдані теми, ескізні пошуки і виконання чистових рішень);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): реферат, контрольна робота.

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), проміжний контроль.

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- поточні перегляди;
- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- виконання практичних завдань на аудиторних заняттях;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на аудиторних заняттях;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі захисту реферату і перевірки виконання контрольної роботи.

При проведенні *проміжних контролів* після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань студентів.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (залік) виставляється на підставі суми накопичених балів студентом, отриманих у ході поточного, проміжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (проміжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	----------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (проміжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------

Накопичування балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю відбувається під час оцінювання контролю знань таких видів робіт:

- 1) *Доповіді, виступи на семінарських заняттях;*
- 2) *Виконання практичних завдань;*
- 3) *Усне опитування;*
- 4) *Письмові роботи з засвоєння тем курсу;*
- 5) *Виконання завдань самостійної роботи.*

Оцінка за семестр з дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється після закінчення її вивчення (до початку екзаменаційної сесії) за результатами поточного та контролю виконання ІНДЗ (ваговий коефіцієнт – 0,3).

Залік отримує студент, який виконав всі види роботи, визначені в робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 45 балів) та за контроль виконання ІНДЗ (не менше 15 балів).

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL : <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Політика щодо пропусків занять

Студенти мають відвідувати лекційні й семінарські заняття. Відсутність студента на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку студентів і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Студенти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Студент, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо студент не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітньої програми (ОПП) «Графічний дизайн і реклама» спеціальності 022 «Дизайн» (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання).